

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 414/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zaručeného v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Nt 14/2017 a jeho uznesením zo 6. decembra 2017 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 18/2017 a jeho uznesením z 28. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných

práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 2 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Nt 14/2017 a jeho uznesením zo 6. decembra 2017 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 18/2017 a jeho uznesením z 28. marca 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 36 T 101/2016-481 z 20. januára 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 To 34/2017-688 z 11. apríla 2017 uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za ktorý bol odsúdený podľa § 188 ods. 1 a § 47 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia.

3. Podaniami z 19. júna 2017 a 22. augusta 2017 sa sťažovateľ obrátil na okresný súd s požiadavkou na povolenie obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 36 T 101/2016, v rámci ktorého bol odsúdený, a urobil tak aj prostredníctvom obhajcu návrhom doručeným okresnému súdu 24. októbra 2017.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 35 Nt 14/2017 zo 6. decembra 2017 podľa § 399 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 36 T 101/2016 zamietol. Zamietnutý podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol aj riadny opravný prostriedok sťažovateľa proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu, a to uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 18/2018-77 z 28. marca 2018.

5. V prvom rade sťažovateľ namietal, že o jeho návrhu na povolenie obnovy konania mal rozhodovať senát okresného súdu, a nie ako to bolo v skutočnosti, jeho samosudca.

Svoje presvedčenie sťažovateľ oprel o znenie ustanovení § 349 ods. 1 a § 397 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorých samosudca vykonáva konanie o prečinoch a zločinoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov, a o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

6. Pretože na trestnú vec sťažovateľa v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 36 T 101/2016 bolo pri ukladaní trestu odňatia slobody okrem ustanovenia § 188 ods. 1 Trestného zákona aplikované aj ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, v zmysle ktorého neprichádzalo do úvahy uložiť mu trest odňatia slobody pod hranicu dvadsať rokov, nemohol okresný súd tak v pôvodnom konaní (sp. zn. 36 T 101/2016) ani v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 35 Nt 14/2017 o návrhu o povolenie obnovy konania rozhodovať samosudcom. Podľa názoru sťažovateľa je teda zrejmé, že v jeho trestnej veci, a teda aj o návrhu na povolenie obnovy konania, mal na prvom stupni vzhľadom na hroziacu mu trestnú sadzbu prevyšujúcu osem rokov konať a rozhodnúť senát okresného súdu.

7. Krajský súd konajúci o opravnom prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 35 Nt 14/2017 zo 6. decembra 2017 sa však argumentáciou nepríslušnosti samosudcu okresného súdu „*absolútne nezaoberal*“, čím zasiahol do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

8. V ďalšom sťažovateľ namietal, že všeobecné sudy konajúce o návrhu na povolenie obnovy konania nevykonali „*ani jeden... navrhovaný a predkladaný... nový dôkaz, skôr neznámy svojim obsahom, v návrhoch na povolenie obnovy konania, ako aj priamo na verejnom zasadnutí... 6. 12. 2017 sp. zn. 35 Nt/14/2017 Okresného súdu v Žiline*“.

9. Okresnému súdu sťažovateľ vytyka prijatý záver, že „*návrhy odsúdeného špecifikované v návrhu na povolenie obnovy konania... nemožno považovať za nové skutočnosti alebo dôkazy v zmysle § 394 ods. 1 Tr. poriadku, lebo boli už prvostupňovému súdu známe, s ktorými sa prvostupňový súd vysporiadal v rámci odôvodnenia samotného*

rozsudku“, ktorý sťažovateľ považuje za nepravdivý, keďže v odôvodnení rozsudku okresného súdu sp. zn. 36 T 101/2016 z 20. januára 2017 a ani uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 To 34/2017 z 11. apríla 2017 „*nie je ani zmienky o odôvodnení navrhovaných dôkazov“*.

10. Obdobne sťažovateľ nesúhlasí s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu, v ktorom tento „*vyhodnotil, že všetky odsúdeným uvádzané skutočnosti alebo dôkazy, na ktoré poukazuje boli súdu známe a zrejmé v pôvodnom konaní a boli súdom vzaté na zreteľ pri rozhodnutí o predloženej veci“*, pretože z celého trestného spisu sp. zn. 36 T 101/2016 nevyplýva, že sťažovateľom predkladané dôkazy a skutočnosti „*boli súdom v pôvodnom konaní známe a aj odôvodnené, lebo nič takého ako tvrdia vo svojich odôvodneniach vo veci 35 Nt/14/2017... sa vôbec nenachádza v odôvodneniach rozsudku sp. zn. 36 T/101/2016 zo dňa 20. 1. 2017 Okresného súdu Žilina a ani v odôvodnení uznesenia sp. zn. 1 To/34/2017 Krajského súdu Žilina zo dňa 11. 4. 2017“*.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 2 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Nt 14/2017 a jeho uznesením zo 6. decembra 2017 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 18/2018 a jeho uznesením z 28. marca 2018. Zároveň sťažovateľ navrhol napadnuté rozhodnutia oboch všeobecných súdov zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

12. Napokon sťažovateľ požiadal o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu jeho nemajetnosti.

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

15. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

18. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 2 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Nt 14/2017 a jeho uznesením zo 6. decembra 2017 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 18/2018 a jeho uznesením z 28. marca 2018, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresný súd o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania rozhodol v nesprávnom zložení, keď o tomto návrhu rozhodol namiesto senátu samosudca, ako aj samotným nesprávnym posúdením a vyhodnotením tohto návrhu.

19. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

20. Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

21. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

22. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

24. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

25. Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

26. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

27. Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

d) vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;...

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom a rozhodnutím okresného súdu

28. Ústavný súd vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu ku všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 in fine ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99).

29. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

30. Vzhľadom na takto formulovaný princíp subsidiarity je v daných okolnostiach vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho práv napadnutým postupom a rozhodnutím okresného súdu. Sťažovateľ sa mohol domáhať ochrany svojich práv podaním sťažnosti na krajskom súde, v ktorého právomoci bolo posúdiť relevantné skutkové a právne okolnosti prípadu. Túto možnosť sťažovateľ aj reálne využil a napadnuté rozhodnutie okresného súdu už bolo predmetom posúdenia krajským súdom pri rozhodovaní o sťažnosti podanej sťažovateľom. Ústavný súd preto sťažnosť v časti, v ktorej smerovala proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 35 Nt 14/2017 zo 6. decembra 2017, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom a rozhodnutím krajského súdu

31. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané neakceptovanie jeho argumentov (všeobecnými súdmi), pre ktoré podal návrh na obnovu konania, v ktorom videl porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom pre ich rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (podobne aj II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 231/04).

32. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj I. ÚS 13/00, I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04).

33. V intenciách uvedenej judikatúry ústavný súd pristúpil k preskúmaniu namietaného uznesenia krajského súdu, pričom jeho úlohou nebolo odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená, ale jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúceho súdu o konečnom zamietnutí návrhu sťažovateľa na obnovu konania opieral o náležité prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy.

34. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 2 Tos 18/2018-77 z 28. marca 2018, ktorým sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 35 Nt 14/2017 zo 6. decembra 2017 zamietol, v relevantnej časti uviedol:

„Krajský súd preskúmaním predloženej veci zistil, že samosudca Okresného súdu Žilina v rámci procesného postupu, teda v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie dôsledne dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por., ktoré toto konanie upravujú. Odôvodnenie dotknutého rozhodnutia zodpovedá ustanoveniu § 176 ods. 2 Tr. por. Odôvodnenie je jasné, zrozumiteľné a presvedčivé. Skutočnosť, že sťažovateľ [REDAKOVANÉ] a jeho obhajca sa nestotožňujú s odôvodnením napadnutého uznesenia a závermi súdu prvého stupňa nemôže sama osebe viesť krajský súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených prvostupňovým súdom. Spôsob akým sa prvostupňový súd vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré odsúdený [REDAKOVANÉ] žiadal povoliť obnovu konania v predloženej veci, považuje krajský súd za správny a jeho záver, že v danom prípade neboli splnené podmienky na povolenie obnovy konania, pretože odsúdený neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by buď samy osebe alebo v spojení s už známymi skutočnosťami a vykonanými dôkazmi mohli viesť k inému rozhodnutiu ohľadne viny alebo trestu, zodpovedá zákonu. Na tomto mieste je potrebné sťažovateľa upozorniť, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby nadriadený súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. Rovnako je potrebné sťažovateľa upozorniť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil

s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, predstavami a právnymi názormi.

Podstatou sťažnostných výhrad odsúdeného [REDAKOVANÉ] je jeho tvrdenie, že všetky ním navrhované dôkazy uvedené v návrhu na povolenie obnovy konania a následne prezentované v sťažnosti sú tými dôkazmi a skutočnosťami, ktoré napĺňajú podmienky obnovy konania tak, ako má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. Podľa jeho názoru vykonanie ním navrhovaných dôkazov v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už známymi v pôvodnom konaní odôvodňujú predpoklad o možnej zmene rozhodnutia o jeho vine tak, ako uvádza rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 36 T/101/2016 zo dňa 20. 1. 2017.

V tejto súvislosti je potrebné sťažovateľa upozorniť na ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por., ktoré pri posudzovaní podmienok obnovy konania vychádza z dvoch hľadísk, a to:

- či ide o skutočnosti alebo dôkazy predtým súdu neznáme,
- či by tieto skutočnosti alebo dôkazy samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi známymi už v pôvodnom konaní mohli viesť k inému rozhodnutiu, než je pôvodné právoplatné rozhodnutie uvedené v odseku 1 § 394 Tr. por.

Všetky dôkazy a skutočnosti uvádzané v sťažnosti odsúdeného sú v podstate iba opakovaním jeho tvrdení uvedených v návrhu na povolenie obnovy konania. Na tomto mieste nadriadený súd poukazuje na zrozumiteľné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia prvostupňového súdu. I nadriadený krajský súd v tomto sťažnostnom konaní zistil, že všetky odsúdeným uvádzané skutočnosti alebo dôkazy, na ktoré poukazuje boli súdu známe a zrejmé v pôvodnom konaní, a boli súdom vzaté na zreteľ pri rozhodnutí v predloženej veci. S týmito sa vysporiadal tak súd prvého stupňa, ako i súd odvolací. Správne konajúci samosudca v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v rámci rozhodovania súdu o návrhu na povolenie obnovy konania nie je možné preskúmavať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Skúmanie a rozhodovacia činnosť súdu v konaní podľa § 393 Tr. por. a nasl. sa výlučne obmedzuje len na zistenie, či v prípade uvádzaných skutočností a dôkazov sa jedná o dôkazy a skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré by buď samy osebe alebo v spojení s už skôr známymi skutočnosťami alebo dôkazmi mohli viesť vo veci k inému rozhodnutiu o vine alebo treste. Za nové skutočnosti a dôkazy v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. pritom nemožno považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisov, a to aj vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo

ich dokonca prehliadol, resp. sa mýlil pri hodnotení vykonaných dôkazov, prípadne ich nesprávne vyhodnotil. Pokiaľ by sa odsúdený dôsledne oboznámil s odôvodnením rozhodnutia vo veci Okresného súdu v Žiline sp. zn. 36 T/101/2016 zo dňa 20. 1. 2017, a s odôvodnením uznesenia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1 To/34/2017 zo dňa 11. 4. 2017, zistil by, že skutočnosti a dôkazy, ktoré navrhuje vykonať v konaní o povolenie obnovy konania boli známe už v čase pôvodného konania, a s týmito sa či už prvostupňový súd na č. l. 11 a nasl. a tiež i odvolací súd na č. l. 20 a nasl. dôsledne vysporiadal. Pokiaľ ide o obsah písomného vyjadrenia osoby menom [REDAKOVANÉ], ktoré vyjadrenie odsúdený predkladá ako nový dôkaz o nehodnovernosti a zaujatosti svedka [REDAKOVANÉ], krajský súd upriamuje pozornosť sťažovateľa na odôvodnenie pôvodného rozhodnutia prvostupňového súdu, kde na č. l. 9, prezentuje prvostupňový súd aj záver znalkyne, pokiaľ ide o vzťah svedka Petrivaldského a tiež poškodeného [REDAKOVANÉ] k samotnému obžalovanému.

S poukazom na uvedené krajský súd po prieskume veci uzatvára, že odsúdený [REDAKOVANÉ] v tomto sťažnostnom konaní a ani v konaní pred prvostupňovým súdom neuviedol žiadne skutočnosti ani dôkazy, ktoré by v zmysle ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. boli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi už skôr známymi spôsobilé privodiť dôvodný predpoklad pre možnú zmenu odsúdeným namietaného právoplatného rozsudku. V tejto súvislosti ani krajský súd argumenty odsúdeného uplatnené v návrhu na povolenie obnovy konania neakceptoval s tým, že poukazuje na presvedčivé a zákonu zodpovedajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia, s ktorým sa krajský súd bez výhrad stotožňuje. “

35. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že tento sa všetkými, pre rozhodnutie o návrhu na povolenie obnovy trestného konania relevantnými, skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberal a dal na ne jasné a presvedčivé odpovede.

36. Druhostupňový súd ozrejmil zákonné podmienky, splnenie ktorých si vyžaduje ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku pre prípadné rozhodnutie v prospech podaného návrhu na povolenie obnovy konania. Krajský súd pritom jasne a zreteľne v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, v čom videl ich nesplnenie vo vzťahu k návrhu sťažovateľa. Výstižne vysvetlil, čo je potrebné chápať pod novým dôkazom v zmysle označeného

ustanovenia Trestného poriadku upravujúceho podmienky povolenia obnovy trestného konania, a presvedčivo argumentoval, prečo sťažovateľom uvedené námietky za také nebolo možné považovať.

37. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že všetky sťažovateľom navrhované dôkazy neboli novými, pretože všeobecné súdy konajúce v pôvodnom konaní o nich mali vedomosť a pri svojom rozhodovaní ich brali na zreteľ. Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta, že tieto v pôvodnom konaní neboli vykonané, neznamená to, že sa nimi súdy v pôvodnom konaní nezaoberali. Časť odôvodnenia okresného súdu sp. zn. 35 Nt 14/2017 zo 6. decembra 2017, s ktorým sa krajský súd stotožnil, to vystihuje v nasledujúcej časti: „... súd poukazuje na to, že návrhy na vykonanie týchto dôkazov menovaný predkladal aj v súvislosti s odvolaním v predmetnej trestnej veci, s ktorými sa rovnako vysporiadal odvolací súd v odôvodnení uznesenia, kde uviedol, že aj podľa jeho názoru dôkazná situácia v súdnej trestnej veci bola jednoznačná a presvedčivá, že o vine obžalovaného bolo možné rozhodnúť aj bez vykonania dôkazov navrhovaných obžalovaným.“ Všeobecné súdy sa teda navrhovanými dôkazmi „zaoberali“ v tom zmysle, že pre rozhodnutie v merite veci ich nebolo potrebné vykonať. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia zo 6. decembra 2017 tiež uviedol, že „V súvislosti s opakovanými návrhmi odsúdeného... na vykonanie dôkazov, s ktorými sa súd vysporiadal už v pôvodnom konaní, súd poukazuje na to, že v rámci rozhodovania... o návrhu na povolenie obnovy konania, nie je možné preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Skúmanie a rozhodovacia činnosť súdu sa tu výlučne obmedzuje na zistenie, či v prípade uvádzaných skutočností a dôkazov sa jedná o skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by buď samy osebe alebo v spojení s už skôr známymi skutočnosťami alebo dôkazmi mohli viesť vo veci k inému rozhodnutiu o vine alebo treste. Za nové skutočnosti a dôkazy v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. pritom nemožno považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisov, a to aj vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol, resp. sa mýlil pri hodnotení vykonaných dôkazov, príp. ich nesprávne vyhodnotil.“. Tieto skutočnosti, uvedené súdmi oboch inšancií konajúcich vo veci návrhu na povolenie obnovy konania, dávajú zrozumiteľné, na racionálnych úvahách postavené odpovede na otázky relevantné v tejto veci.

38. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia namietaného rozhodnutia, ústavný súd je v prvom rade toho názoru, že interpretáciou dotknutých ustanovení § 394 ods. 1 Trestného poriadku oba konajúce sudy sťažovateľovi jasne vysvetlili podmienky na povolenie obnovy konania, teda pojem nového dôkazu a s ním súvisiaci rozsah dôkazného procesu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania.

39. V konaní o povolení obnovy konania nebolo povinnosťou konajúcich súdov a priori prijať sťažovateľom ponúknuté dôkazy a osvojiť si ich vyhodnotenie z pohľadu sťažovateľa, povinnosť konajúcich súdov sa obmedzovala na posúdenie závažnosti, resp. kvality týchto dôkazov a následnú formuláciu odpovede, prečo tieto dôkazy sudy nepovažovali za také, ktoré by spĺňali parametre tzv. nového dôkazu predvídaného ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

40. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie súdu druhého stupňa v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, s ktorým sa krajský súd ako s vecne správnym a zákonným stotožnil, obsahuje vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení Trestného poriadku, týkajúcich sa podmienok na povolenie obnovy konania, s ktorou korešponduje logické a náležité odôvodnenie rozhodnutia prezentované v rámci právnych úvah konajúcich súdov, ktoré ústavný súd kvalifikuje ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia.

41. Uznesenie krajského súdu zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, preto ústavný súd hodnotí jeho kvalitu ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy.

42. Podľa judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

43. Vychádzajúc zo svojich záverov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti námietky porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 18/2017 z 28. marca 2018 a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

44. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ nijakým spôsobom v konaní pred ústavným súdom nepreukázal, že by v sťažnostnom (druhostupňovom) konaní namietal nesprávne obsadenie súdu prvého stupňa, t. j. že vo veci návrhu na povolenie obnovy konania namiesto senátu rozhodoval samosudca. Sťažovateľ totiž ústavnému súdu k tejto okolnosti nepredložil žiaden dôkaz ako napríklad opravné prostriedky, ktorými inicioval druhostupňové konanie.

45. Napriek tomu ústavný súd, vzhľadom na vážnosť možných následkov prípadného porušenia základného práva na zákonného sudcu, pristúpil k preskúmaniu tejto námietky.

46. Sťažovateľ napadnutému rozhodnutiu krajského súdu vytýka, že toto sa vôbec nezmieňuje a teda ani nerieši ním predstretú námietku nesprávneho obsadenia okresného súdu konajúceho o jeho návrhu na povolenie obnovy konania.

47. Ústavný súd svoju pozornosť v súvislosti s obsahom sťažnosti v tejto časti zamerlal predovšetkým na okolnosť, či namietanému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Tos 18/2018 z 28. marca 2018 možno z hľadiska jeho správnosti pripísať sťažovateľom vytýkané nedostatky, t. j. jeho vecnú nesprávnosť. Až preukázaním tohto nedostatku totiž mohlo hypoteticky dôjsť k porušeniu sťažovateľom namietaných porušení, resp. vada nedostatku dôvodov rozhodnutia (na ktorú poukazoval sťažovateľ) by mohla nadobudnúť potrebnú ústavnoprávnu intenzitu. Z uvedeného vyplýva aj opačný záver, t. j. ak bolo namietané obsadenie okresného súdu správne a teda neexistovala reálna príčina pre zásah krajského súdu v tomto smere, potom nemohlo nastať ďalšie sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva (čl. 48 ods. 1 ústavy), resp. vada nedostatku dôvodov

rozhodnutia sama o sebe (a pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou zisteného porušenia.

48. Podľa § 397 ods. 2 Trestného poriadku o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

49. V trestnej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn. 36 T 101/2016 rozhodla o jeho vine a treste samosudkyňa rozsudkom z 20. januára 2017. O návrhu na povolenie obnovy konania na prvom stupni takisto konal a rozhodol samosudca. S prihliadnutím na jednoznačné znenie, ale aj zmysel a účel citovaného ustanovenia § 397 ods. 2 Trestného poriadku v danej veci evidentne nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa na zákonného sudcu v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania v dôsledku nesprávneho obsadenia súdu prvého stupňa. Je zjavné, že v takom prípade sa nejavil byť reálnym zásah krajského súdu v prospech argumentácie sťažovateľa. Uvedený záver robí napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tos 18/2017 z 28. marca 2018 ústavne udržateľným a to i napriek sťažovateľom vytykanej absencii odôvodnenia ním v tomto zmysle uplatnených námietok.

50. Nemalou mierou k ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu prispieva aj okolnosť, že otázka zákonného sudcu v prvostupňovom konaní bola riešená a vyriešená už v pôvodnom (základnom) konaní. Sťažovateľ totiž nesprávne obsadenie okresného súdu namietal v odvolaní a na jeho námietku odpovedal krajský súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 1 To 34/2017 z 11. apríla 2017 nasledovne: *«Neobstojí odvolacia námietka obžalovaného, že okresný súd bol v jeho trestnej veci nesprávne obsadený, keď namiesto senátu konala samosudkyňa. Je nepochybné, že obžaloba na obžalovaného bola podaná pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., kde je trestná sadzba 3 až 8 rokov. Je síce pravdou, že u obžalovaného prichádzalo do úvahy aj aplikovanie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. a ukladanie trestu podľa zásady „trikrát a dostí“, teda uloženie trestu odňatia slobody na doživotie, resp. uloženie trestu odňatia slobody na 25 rokov, nie však trestu odňatia slobody pod 20 rokov. Keďže v prejednávacom prípade ide o zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., je nepochybné daná príslušnosť*

samosudcu Okresného súdu Žilina, pričom uvedené vyplýva aj z konštantnej judikatúry súdov a zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.».

51. Ak sťažovateľ nesúhlasil s týmto právnym názorom odvolacieho súdu, mal možnosť domáhať sa nápravy cestou mimoriadneho opravného prostriedku.

52. Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení. Sťažovateľ nepochybne bol podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku osobou oprávnenou podať dovolanie, a teda bolo na ňom, aby sa ochrany svojho práva (a to aj základného práva na zákonného sudcu) domáhal v dovolacom konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, a keďže obsadenie súdu v konaní o návrhu na povolenie obnovy trestného konania je určené jednoznačným ustanovením § 397 ods. 2 Trestného poriadku, t. j. odvíja sa od obsadenia súdu v pôvodnom konaní, až výsledok dovolacieho konania, ak by teoreticky vyznel v prospech sťažovateľa, by bol hypoteticky spôsobilým ovplyvniť obsadenie okresného súdu konajúceho o návrhu na povolenie obnovy konania. Za aktuálneho stavu (trvajúceho do podania sťažnosti ústavnému súdu) nie je možné konštatovať zákonne nesúladné zloženie okresného súdu v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania a teda porušenie základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu.

53. Pre úplnosť ústavný súd, rovnako ako krajský súd v odvolacom konaní, upriamuje pozornosť sťažovateľa na dosiaľ relevantne nespochybnenú ustálenú judikatúru všeobecných súdov, podľa ktorej *„rozlišujúcim kritériom medzi príslušnosťou senátu a samosudcu je trestná sadzba stíhaného trestného činu uvedená v osobitnej časti trestného zákona, pričom k zákonnému zvýšeniu či zníženiu trestnej sadzby sa neprihliada.“* [uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 26/2011 z 9. júna 2011].

54. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že sťažnosť sťažovateľa je aj v tejto časti, namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy označeným postupom a uznesením krajského súdu, zjavne neopodstatnenou, preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

55. Porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 142 ods. 2 ústavy sťažovateľ namietal v spojitosti s porušením základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy. Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie ani základného práva na súdnu ochranu ani základného práva na zákonného sudcu postupom a uznesením krajského súdu v napadnutom konaní, nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto interpretačných, resp. aplikačných pravidiel. Sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd aj v tejto jej časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

56. K namietanému porušeniu základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy ústavný súd poznamenáva, že podľa judikatúry ústavného súdu sa týmto článkom ústavy zaručuje všetkým oprávneným osobám, že budú mať čas na prípravu obhajoby, že budú mať možnosť pripraviť si obhajobu a že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a tiež sa brániť proti tvrdeniam o skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú rozhodnutia v trestnom konaní v neprospech účastníka trestného konania. Obsahu a účelu priznaného zákonného a ústavného práva musí korešpondovať možnosť jeho reálneho naplnenia a uplatnenia tými subjektmi, ktorým bolo priznané (I. ÚS 17/99, I. ÚS 567/2016).

57. Pretože sťažovateľ neodôvodnil namietané porušenie označeného základného práva na obhajobu inak ako nesprávnym rozhodnutím krajského (a okresného) súdu, keď v konečnom dôsledku nebolo jeho návrhu na povolenie obnovy konania vyhovené, teda rovnakým dôvodom ako porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd nevzhliadol príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím, prípadne postupom krajského súdu a namietaným porušením základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. Preto odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

58. Sťažovateľ v ďalšom tvrdí, že krajský súd svojím postupom a uznesením zároveň zasiahol aj do jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) a d) dohovoru.

59. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa čl. 6 dohovoru nevzťahuje. Svedčí o tom stabilizovaná judikatúra ústavného súdu (napr. III. ÚS 223/2017, IV. ÚS 108/2014, I. ÚS 227/2013 a tam uvedená judikatúra), ako aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99). Ústavný súd totiž v tejto otázke konštantne vychádza práve z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že pod ochranu podľa čl. 6 dohovoru nespadá konanie o návrhu na povolenie obnovy konania, pretože v tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru (o tom už bolo právoplatne rozhodnuté v pôvodnom konaní, ktorého obnovy sa sťažovateľ domáhal). Článok 6 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj SVÁK, J. Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003. s. 370– 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghon c. Spojené kráľovstvo z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60; taktiež REPÍK, B. Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava : MANZ, 1999. s. 62 – 63, kde sa uvádza: „Pôsobnosť (aplikovateľnosť) článku 6 zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda na konanie o obnove... a článok 6 ani nezaručuje právo na revíziu procesu“, alebo aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci sťažnosti č. 41372/98, Václavík proti Slovensku z 30. 9. 2003]. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.

60. Vzhľadom na uvedené je sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti zjavne neopodstatnenou a z toho dôvodu ju ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

61. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v jej petite, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

62. Taktiež vzhľadom na namietané skutočnosti, obsah odôvodnia sťažnosti a určitost' požadovaného výroku rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že ani vyhovie žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a jeho prípadné následné úkony by neboli spôsobilé zvrátiť jednoznačný záver o potrebe odmietnutia podanej sťažnosti. Z toho dôvodu (bezpredmetnosti) sa ústavný súd nezaoberal ani touto požiadavkou sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2018